

**UCHWAŁA NR III/21/18
RADY MIEJSKIEJ W MICHAŁOWIE**

z dnia 20 grudnia 2018 r.

**w sprawie aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Michałowo na lata
2016 – 2024**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) w związku z art.16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.) Rada Miejska w Michałowie uchwala, co następuje:

§ 1. W załączniku do uchwały Nr XVII/124/16 Rady Miejskiej w Michałowie z dnia 21 kwietnia 2016 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Michałowo na lata 2016-2024 wprowadza się następujące zmiany: Rozdział II.2 otrzymuje brzmienie jak załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Michałowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Michałowie

Maria Bożena Ancipiuk

II.2 HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII na LATA 2019-2021

TENDENCJE I PROGNOZY OBSZARÓW SPOŁECZNYCH

Zgodnie z zaplanowanym systemem aktualizacji strategii „część programowa: cele, kierunki działań, harmonogram będzie poddawana przeglądowi i aktualizacji raz na trzy lata” (str. 44).

W listopadzie 2018 roku dokonano przeglądu kierunków działania oraz analizy prognoz i tendencji zmian obszarów społecznych, w zakresie objętym strategią na podstawie OZPS - Oceny Zasobów Pomocy Społecznej. Koordynator Strategii – MGOPS Michałowo dokonał analizy celów oraz niezbędnych kierunków działania, zgodnie ze sposobem wdrażania i monitorowania strategii. Ocena wraz z podsumowaniem jest podstawą do planowania zmian z harmonogramie strategii.

OZPS ma ułatwić podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w obszarze spraw społecznych w kolejnym okresie. Do powyższych kwestii należy wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych oraz umożliwianie im przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne zasoby

i możliwości. Istotne znaczenie mają tu także kwestie związane z polityką rynku pracy, ochroną zdrowia oraz polityką mieszkaniową i oświatą.

Istniejące w gminie Michałowo zasoby pomocy społecznej pod kątem faktycznych potrzeb i problemów społecznych pozostają na poziomie właściwego zaspokajania potrzeb mieszkańców miasta i gminy. Jednocześnie OZPS ukazuje konieczność zwiększenia nakładów i środków na realizację działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie występującym problemom społecznym.

TENDENCJE I PROGNOZY

W gminie Michałowo w roku 2017 roku nastąpił kolejny spadek liczby mieszkańców w porównaniu z rokiem 2016. W roku 2017 liczba zamieszkujących gminę osób to 6 753 , natomiast w 2016 roku gminę zamieszkiwało 6 785 osób. W grupach wiekowych największy spadek odnotowano w wieku produkcyjnym (18-60/65 lat) w roku 2017 zamieszkiwało gminę tylko 3 982 osoby w tej grupie wiekowej, utrzymuje się liczba dzieci (w wieku 0-17 lat) – 955 osób, powoli wzrasta grupa osób starszych (pow. 60 i 65 roku życia), liczba ta wynosiła w roku 2017 już 1816 osób.

ROK 2017 STRUKTURA MIESZKAŃCÓW

wiek	% mieszkańców	tendencja
0-17	14%	=
18-60/65	59%	
Pow. 60/65	27 %	

Odpowiedzią na taką strukturę i tendencję grup wiekowych musi być polityka lokalna na rzecz wspierania liczby urodzeń oraz zapewnienia dostępności do usług.

Gmina Michałowo w obszarze infrastruktury społecznej dla grup wiekowych mieszkańców kontynuowała prowadzenia: 1 przedszkola dla 100 dzieci, 6 świetlic dla dzieci i młodzieży, klubu seniora i hospicjum domowego dla mieszkańców we współpracy z fundacją Hospicjum Proroka Eliasza.

Wśród świadczeń dodatkowych pomocy społecznej udostępniano:

posiłki dla 129 dzieci oraz stypendia socjalne dla 65 uczniów,

dla niesamodzielnych usługi opiekuńcze dla 23 osób oraz usługi specjalistyczne dla 16 osób, odpłatność za pobyt w DPS za 23 osoby.

Wzrasta liczba potrzeb osób starszych, niesamodzielnych, niepełnosprawnych i wydatków związanych ze wsparciem takich osób lub opłatą za ich pobyt w domach pomocy społecznej. W roku 2017 był to znaczny wzrost budżetu pomocy społecznej w stosunku do roku 2016, o około 30%.

Zjawisko to odzwierciedla trudności systemu opieki zdrowotnej, brak środków finansowych w

rodzinach na systematyczne leczenie, ale również wskazuje na niską edukację zdrowotną ludności. Utrzymuje się duże zapotrzebowanie na pomoc w formie usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych i specjalistycznych w miejscu zamieszkania. Należy więc liczyć się z prognozą, iż w przyszłości koszty związane z zabezpieczeniem potrzeb mieszkańców w tym zakresie będą wzrastały. Zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej będzie rosło w szczególności wśród osób w wieku poprodukcyjnym.

Wskazane jest rozpoznanie potrzeb rodzin, związane z dzietnością i opieką nad dziećmi do 3 roku życia, gmina dotąd nie prowadzi żłobków i nie zatrudnia opiekunów dziecięcych.

W grupie bezrobotnych odnotowano w roku 2017 znaczący spadek; z 354 osób pozostających bez pracy w roku 2016 do 260 osób w roku 2017. Niestety nadal osoby długotrwale bezrobotne stanowią największą grupę wśród pozostających bez pracy – jest to 68% osób (178 osób w gminie). Powinno to znaleźć odzwierciedlenie w planowanych działaniach społecznych, ekonomii społecznej i aktywnej integracji prowadzonej przez MGOPS we współpracy z PUP i organizacjami lokalnymi. Odpowiedzią na te trudności obszaru bezrobocia mogą być wspólne projekty samorządu gminy z LGD Puszcza Knyszyńska na rzecz grup wykluczonych z rynku pracy, w obszarze celów I.1. Integracja i aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców LGD Puszcza Knyszyńska. I.2. Wsparcie infrastruktury społecznej i rewitalizacji w zgodzie z potrzebami mieszkańców LGD Puszcza Knyszyńska.

Odczuwalny problem rodzin i osób bezrobotnych skłaniał nadal do korzystania z pomocy społecznej w roku 2017 - 113 rodzin. Wśród grup korzystających z pomocy społecznej jest to trzecia pod względem liczebności grupa.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Michałowie współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy przy organizowaniu prac społecznie użytecznych dla 29 osób w roku 2017, sporządza wykaz podopiecznych długotrwale bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jako kandydatów do wykonywania takich prac w placówkach gminy.

Gmina Michałowo realizuje proces zrównoważonego rozwoju, mający na celu poprawę życia mieszkańców i troskę o środowisko naturalne przy wykorzystaniu środków pomocowych z programów unijnych i krajowych. Gmina posiada duże walory przyrodnicze, wśród których króluje Puszcza Knyszyńska, umożliwiając one uprawianie różnych form turystyki.

Na terenie gminy zarejestrowano w roku 2017 wg GUS 392 podmioty gospodarki narodowej oraz 401 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tendencja ta utrzymuje się. Wśród podmiotów dominują przedsiębiorstwa o charakterze rolniczym, przemysłowym i budowlanym. Rolnictwo i leśnictwo pełnią ważną rolę w życiu mieszkańców gminy Michałowo, zapewnia miejsca pracy osobom związanym z uprawą roli, a także pracującym w leśnictwie. W gminie Michałowo pod względem struktury powierzchni hektarów fizycznych dominują głównie małe gospodarstwa rolne. Liczba gospodarstw do 1 ha stanowi 55% ogółu gospodarstw, zaś z gospodarstwami do 10 ha, udział wzrasta do 92,2% ogółu gospodarstw.

Z danych OZPS wynika spadek osób i rodzin, korzystających z pomocy społecznej, jak i liczby wypłacanych świadczeń finansowych. Spadek dotyczy liczb: 699 rodzin w roku 2016 do 597 rodzin w roku 2017. Ze świadczeń pozafinansowych korzystało 129 osób (dożywianie).

Wśród osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2017 roku dominował:

1. problem niepełnosprawności (119 rodzin) i długotrwałej choroby (127 rodzin), łącznie dla 246 rodzin,
2. ubóstwa, który dotykał w roku 2017- 158 rodzin,
3. bezrobocia dla 113 rodzin,
4. potrzeba ochrony macierzyństwa i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotknęła 53 rodziny.

PODSUMOWANIE:

- Szczególną uwagę należy zwrócić na **kwestię związane z długotrwałą i ciężką chorobą, niepełnosprawnością oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na usługi na rzecz osób niesamodzielnych**. Problem ten związany jest ze starzeniem się społeczeństwa gminy oraz

problemami zdrowotnymi. W celu kontynuacji realizowanych zadań i podejmowania nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych niezbędne jest systematyczne analizowanie potrzeb

i wnioskowanie o zabezpieczenie środków.

- Rodziny korzystające z pomocy społecznej są najczęściej wieloprotblemowe. W związku z tym, jest większe zapotrzebowanie na wzmożoną pracę socjalną oraz wsparcie rodziny, dodatkowe specjalistyczne doradztwo - psychologów, asystentów rodzinnych.

Kontynuować należy zapewnienie **kompleksowego wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych.**

- Ważna jest realizacja aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób ubogich i bezrobotnych poprzez realizację projektów współfinansowanych przez EFS oraz programów osłonowych w zakresie pomocy społecznej.
- Należy utrzymywać dobre tendencje na rynku pracy oraz wzmacniać je działaniami wspólnymi z gminami sąsiedzkimi w ramach LGD Puszcza Knyszyńska, w tym między innymi poprzez przedsięwzięcia: Programy Aktywności Lokalnej, Usługi reintegracji społeczno-zawodowej oraz wsparcia zatrudnienia, Usługi senioralne, Wsparcie rodzin w społeczności, Rozwój Infrastruktury integracji społecznej i aktywizacji zawodowej, Nadawanie nowych funkcji przestrzeni publicznej, Udostępnianie społeczności dziedzictwa kulturowego LGD Puszcza Knyszyńska, Udostępnianie infrastruktury kulturalnej na rzecz społeczności (cele I.1 i I.2 Lokalnej Strategii Rozwoju LGD Puszcza Knyszyńska).

Prezentowane tendencje i prognozy zostały uwzględnione w planowanym harmonogramie działań strategicznych.

HARMONOGRAM REALIZACJI STRATEGII NA LATA 2019-2021

Nr	NIEZBĘDNE KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI/MIERNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
I CEL ROZWÓJ RYNKU PRACY I POMOC OSOBOM BEZROBOTNYM				
Nr	KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
5	Promowanie rozwiązań aktywnej integracji i ekonomii społecznej.	Liczba inicjatyw skierowanych grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Uruchomienie i prowadzenie CIS, spółdzielni socjalnej oraz projektów socjalnych (w tym projektu MGOPS Moc jest w nas).	Urząd Gminy, PUP, poradnie, ngo, MGOPS, Zespół Szkół w Michałowie	Budżet samorządu gminy, MGOPS, środki zewnętrzne, w tym LGD -środki EFS, EFRR, PROW.
14.	Tworzenie miejsc pracy dla niepełnosprawnych.		organizacje pozarządowe i kościelne.	
6.	Pozyskiwanie funduszy na aktywizację grup znajdujących się w szczególnie trudnym położeniu na rynku pracy	Liczba wydarzeń, projektów, programów skierowanych do społeczności lokalnej, liderów i organizacji. Liczba nowoutworzonych podmiotów ekonomii społecznej, tworzących nowe miejsca pracy. Uruchomienie PAL (Programu Aktywności Lokalnej)		
7	Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy i innymi instytucjami na rzecz przeciwdziałaniu bezrobociu.	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej i PUP. Liczba zrealizowanych wspólnie przedsięwzięć, projektów skierowanych na rzecz osób bezrobotnych, w tym do osób długotrwale bezrobotnych.		
12	Wspomaganie inicjatyw społecznych na rzecz długotrwale bezrobotnych.	Prowadzenie poradnictwa pracy, zawodu i doradztwa zawodowego na terenie szkoły.		
	Dostosowanie kierunków kształcenia młodzieży (Zespół Szkół w Michałowie) z terenu Michałowa do potrzeb rynku pracy w			

	Gminie Michałowo, zgodnie z rozwojem regionu.			
II CEL WSPIERANIE RODZIN I GRUP NAJSŁABSZYCH				
3	Prowadzenie specjalistycznych usług medycznych na rzecz mieszkańców (gabinetu lekarza ginekologa, usług diabetologa, kardiologa).	Wzrost liczby świadczeń specjalistycznych na rzecz mieszkańców. Liczba projektów skierowanych na usługi medyczne i społeczne. Liczba nowych miejsc świadczonych usług.	MGOPS, Urząd Gminy, instytucje pomocowe, służba zdrowia, szkoły, organizacje pozarządowe i kościelne.	Budżet samorządu gminy, MGOPS, NZOZ, poradnie GKRPA, MPIPS - zadania zlecone, środki pomocowe, środki ngo.
4	Zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób starszych, chorych i niepełnosprawnych.	Liczba mieszkańców korzystających z usług opiekuńczych w środowisku. Obniżenie liczby osób umieszczanych w DPS Prowadzenie hospicjum domowego		
5.	Rozwijanie istniejących ośrodków wsparcia, inicjowanie powstawania infrastruktury pomocowe.	Liczba usług/świadczeń/wydarzeń w istniejących ośrodkach. Liczba nowych ośrodków wsparcia, np. mieszkań chronionych, domu dziennego pobytu dla osób w podeszłym wieku, warsztatów terapii zajęciowej).		
6.	Rozwijanie poradnictwa specjalistycznego.	Liczba rodzin objęta asystenturą rodzinną, pomocą specjalistyczną. Realizacja projektu „Moc jest w nas”		
10	Organizacja projektów: dożywiania w szkołach; stypendiów socjalnych i naukowych, zajęć pozalekcyjnych i innych form na rzecz dzieci i młodzieży. Wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	Liczba rodzin korzystających z pomocy w organizacji wypoczynku. Ilość dzieci korzystających z dożywiania w szkołach, ilość rodzin korzystających z pomocy FEAD, liczba stypendiów. Liczba stypendiów szkolnych. Liczba programów, zajęć edukacyjnych, innych form skierowanych do dzieci i młodzieży.		
CEL III ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO, OBSZARU EDUKACJI,				

KULTURY I SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ				
Nr .	KIERUNKI DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	REALIZATORZY	RAMY FINANSOWE
3.	Organizowanie szkoleń dla liderów organizacji pozarządowych i pracowników jednostek samorządowych dotyczących profesjonalizacji usług.	Liczba szkoleń i wydarzeń. Liczba uczestników, w tym w zakresie ekonomii społecznej i aktywnej integracji. Liczba partnerstw i specjalistów pracujących na rzecz gminy.	Szkoły, Urząd Gminy, biblioteki, świetlice, ośrodki sportu i kultury, ngo, grupy nieformalne, zespoły	Budżet samorządu, szkół, świetlic, MKiDZN-zadanie dotacyjne, środki zewnętrzne
9.	Umożliwienie dostępności do wydarzeń kulturalnych, usług dla mieszkańców odległych miejscowości na terenie gminy.	Uruchomienie dodatkowego transportu dla mieszkańców. Zwiększenie możliwości transportowych dla osób ubogich.		
10.	Prowadzenie świetlic, klubów, miejsc spotkań w gminie.	Liczba funkcjonujących świetlic, w tym wielofunkcyjnych. Liczba inicjatyw, wydarzeń, usług i działań realizowanych na rzecz społeczności gminy w świetlicach.		
12.	Wykorzystanie okresu programowania EFS do realizacji lokalnych usług, rozwoju organizacji i grup.	Liczba pozyskanych dotacji celowych, inicjatyw lokalnych na rzecz lokalnych usług/grup. Liczba funkcjonujących na terenie gminy grup nieformalnych, zespołów ludowych. Liczba wydarzeń i programów z udziałem grup, zespołów na terenie gminy.		

Realizacja Strategii odbywać się będzie również poprzez wdrażanie zadań, zgodnie ze wskaźnikami zapisanymi w:

- Gminnym Programie Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie,
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny,
- Gminnym Programie Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,
- Lokalną Strategię Rozwoju LGD Puszcza Knyszyńska na lata 2014-2020,

a także przez inne niezbędne, dostosowane do zgłaszanych/diagnozowanych potrzeb, programy i projekty, mające na celu pomoc mieszkańcom gminy, grupom i społecznościom.